

Nepsy-työryhmä

9.11.2017 klo 9-12

Tampereen virastotalo, 5. krs, rh 1

Projektikoordinaattorit Sari Miettinen ja Maria Antikainen

Pirkanmaan LAPE Pippuri

Aamupäivän ohjelma

1. Esittäytymiskierros
2. Viime kokouksen muistio
3. Lähtötilanne Pirkanmaalla
 - Kysely nepsy-lasten perheille
 - Koontia Pirkanmaan nepsy-palveluiden tilanteesta
4. Nepsy-toimintamallien esittelyä ja keskustelua
 - Nokian ADHD-hoitoketju
 - Järjestöjen toimintojen esittelyä: TSAU ry, ADHD-vertaiset ry
 - Erikoissairaanhoidon puheenvuoro
5. Tauko n. 10 min.
6. Keskustelua nepsy-palveluiden minimikriteereistä
7. Ajankohtaiset asiat

NEPSY-työryhmän kokoonpano

Maria Antikainen	Projektikoordinaattori	LAPE Pirkanmaa
Jenni Juvonen	Opiskelija	Tampereen yliopisto
Leena Kaarineva	Koulukuraattori	Tampere
Sami Keto	Perhetyöntekijä, nepsy-tukitiimi	Tampere
Jaana Koivisto	Projektikoordinaattori	LAPE Pirkanmaa
Kirsi Koponen	Palveluohjaaja	Tampere
Kirsi Kulmala	Terveydenhoitaja, nepsy-tukitiimi	Tampere
Eveliina Kutila	Kokemusasiantuntija	TSAU ry
Marja Leppänen	Perhetyön ohjaaja	Ylöjärvi
Sari Miettinen	Projektikoordinaattori	LAPE Pirkanmaa
Minna Määttä	Perhetyöntekijä	Virrat/Ruovesi
Hanna-Leena Niskakari	Kokemusasiantuntija	Tampere
Elina Pohjankunnas	Varhaiskasvatuksen erityisopettaja, nepsy-tukitiimi	Tampere
Sirkku Rahikkala	Perheneuvolan johtaja	Tampere
Pirita Rantanen	Perhepalvelukoordinaattori	Sastamala
Laura Ristolainen	Terveydenhoitaja, nepsy-tukitiimi	Tampere
Sari Salomaa-Niemi	Pedagogisen tuen koordinaattori	Tampere
Heidi Seppälä	Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	Ylöjärvi
Marianne Sillman-Söderström	Kokemusasiantuntija	TSAU ry
Erja Tapio	Kuntoutusohjaaja, vammaispalvelut	Kangasala
Kaisu Tiala	Sairaanhoidaja	Tays/LPSN
Anna Toriseva	Erityisesiopettaja	Lempäälä
Minna Vanhasalo	Kokemusasiantuntija	Tampere
Maija-Leena Kivimäki	Puheenjohtaja	Pirkanmaan ADHD- vertaiset ry

Työryhmän muistiot ja muut materiaalit löytyvät Pirkanmaan LAPEn nettisivujen materiaalipankista, Perhekeskustoimintamallin alta:

www.lapepirkanmaa.fi

Kysely nepsy-lasten perheille

- Tavoitteena selvittää, millaista tukea ja apua nepsy-lasten perheet toivoisivat saavansa
- Kyselylomake on nyt valmis ja sitä on testattu kokemusasiantuntijoilla
- Kohderyhmänä pirkanmaalaisten neuropsykiatrisesti oireilevien lasten ja nuorten perheet
- Taustatiedot ja kahdeksan avointa kysymystä
- Toteutetaan sähköisenä kyselynä, jonka linkkiä jaetaan nettisivujen ja sosiaalisen median kautta sekä paperiversiona (QR-koodi) esim. LAPE-torilla
- Kysely auki 14.11.2017 lähtien →?
- Jenni Juvonen analysoi vastaukset

Kyselylomakkeen avoimet kysymykset

1. Nyt on lupa unelmoida; Eletään vuotta 2030. Nepsy-lasten, nuorten ja perheiden palvelut sekä tukitoimet on saatu rakennettua niin, että arki on sujuvaa ja arjen haasteisiin on tarjolla toimivia, helposti saavutettavia tukitoimia. Mitä ja millaisia nämä palvelut sekä tukitoimet olisivat?
2. Millaiset tukitoimet, palvelut ja apukeinot ovat olleet merkityksellisiä teidän perheenne kohdalla nykyisessä palvelujärjestelmässä? Mainitse konkreettisia esimerkkejä;
3. Millaista tukea ja apua perheenne on saanut neuvolasta / kouluterveydenhuollosta? Mainitse konkreettisia esimerkkejä;
4. Millaista tukea ja apua perheenne on saanut varhaiskasvatuksesta ja / tai koulusta? Mainitse konkreettisia esimerkkejä;
5. Mitkä muut tahot ovat tarjonneet teille tukea ja apua? Mainitse konkreettisia esimerkkejä;
6. Oletteko saaneet tarvittaessa ohjauksen eteenpäin erityispalveluiden piiriin?
7. Oletteko saaneet riittävästi tietoa neuropsykiatrisista erityisvaikeuksista ja jos, mistä olette tietoa saaneet?
8. Sana on vapaa; mitä muuta haluaisit sanoa?

Koontia Pirkanmaan nepsy-palveluiden tilanteesta

- Tiedonkeruutapoina mm.
 - Hyvien käytäntöjen kyselyt kuntiin, järjestöille ja seurakunnille kesällä 2017
 - Sähköpostikysely kuntien yhteyshenkilöille lokakuussa 2017 → vastaukset 16 kunnan osalta

Millaista tukea on tarjolla neuropsykiatrisesti oireileville lapsille, nuorille ja heidän perheilleen tällä hetkellä?

- Palveluiden saatavuus sattumanvaraista, työntekijöiden osaamisesta ja työajasta riippuvaista, kuntien välillä suurta vaihtelua
- Niukat resurssit, jonoa tutkimuksiin ja kuntoutukseen
- Pääasiallisena palvelumuotona perheneuvolan palvelut: psykologi, perheneuvoja, lastenpsykiatri, toimintaterapeutti, puheterapeutti
- Perhetyötä/perheohjausta tarvittaessa
- Toimintaterapiaa ja neuropsykologista kuntoutusta ostopalveluna
- Kouluissa ryhmiä (esim. MALLTI, kaveritaitoryhmät)
- Muutamissa kunnissa myös ryhmämuotoista kuntoutusta sekä vanhempainryhmiä
- Kunnissa on koulutettuja nepsy-valmentajia ja he hyödyntävät osaamistaan perustehtävässään. Työaikaa ei useinkaan ole varattu nepsy-valmennukseen.
- Nepsy-valmennusta Kangasalla (NEPPIS), Tampereella, Sastamalassa, Urjalassa. Suunnitteilla ainakin: Parkano, Lempäälä, Pälkäne
- Materiaalilainaamo (Sastamala, Tampere, Ylöjärvi)
- ADHD-hoitoketju käytössä muutamissa kunnissa
- Taysin lastenpsykiatrian konsultaatiotyöryhmää hyödynnetään
- Järjestöt ja seurakunnat järjestävät vertaistukiryhmiä

Millaisille palveluille olisi tarvetta, mutta niitä ei ole saatavilla?

- Yksilö- ja ryhmämuotoinen nepsy-valmennus
- Lasten ryhmät
- Vanhempien vertaistukiryhmät (ohjatut ja/tai vapaamuotoiset, lastenhoidon järjestäminen!)
- Vanhempien ohjaus ja koulutus
- Nepsy-koulutusta varhaiskasvatuksen ja opetuksen henkilöstölle
- Nepsy-tukea ammattilaisille (esim. konsultaatiokahvilat)
- Luentoja ammattilaisille ja vanhemmille
- Nepsy-valmentajakoulutus erityisesti nuorten kanssa työskenteleville (nuorisotyö, erityisnuorisotyö)
- Nepsy-palvelut nuorisoikäisille
- Esite oman kunnan ja koko maakunnan nepsy-palveluista
- Nepsy-taitoinen tukihenkilö nuorisoikäisille
- Sopeutumisvalmennus
- Nuorisopsykiatrinen konsultaatioryhmä
- Täydennyskoulutus nepsy-valmentajille

ADHD perheessä – Opetus, -sosiaali, -ja terveystoimen tukimuodot ja niiden koettu vaikutus. (Sandberg 2016)

Moniammatillinen yhteistyö

- Joka viidennen perheen kokemuksen mukaan toimii hyvin.
- Viidenneksen mukaan toimii osittain, 2 sektoria,
-> Monesti sosiaalitoimi mainittiin sektorina, joka ei tee yhteistyötä opetustoimen ja terveystoimen kanssa perheen asioissa.
- 61,5% perheistä kokemus, ettei moniammatillinen yhteistyö toimi.

”Eri sektoreiden yhteistyöstä ei juuri mairittelevaa sanomista, tieto ei kulje ja kaikki on vaikeaa.”

ADHD perheessä – Opetus, -sosiaali, -ja terveystoimen tukimuodot ja niiden koettu vaikutus. (Sandberg 2016)

Loppupäätelmä

- ADHD-oireisia henkilöitä ja edelleen heidän perheitään ei tueta kuten Terveys 2015 kansanterveysohjelmassa, Sosiaalityö hyvinvointipolitiikan välineenä 2015 –toimenpideohjelmassa tai kuten Perusopetuslaissa määritellään.
- Kokonaistilanteen kartoitus ja koordinointi puutteellista.
- Monisektorinen yhteistyö ontuu.
- Alueelliset erot, tuen pirstaleisuus ja byrokraattisuus.
- On sattumaa saako henkilö asianmukaisen ja monialaisen tuen.
- Tukitoiminen puutteellisuus heijastuu koko myöhempään elämään, aiheuttaa osaltaan negatiivista kehityskulkua ja vyyhtiytyviä ongelmia
-> todellisena riskinä syrjäytyminen.

Nokian kaupungin ADHD-hoitoketjun esittely

Lastenpsykiatrian erikoistuva lääkäri Jaakko Pitkänen ja
psykiatrinen sairaanhoitaja Jaana Koivisto, Nokian kaupunki

TAUKO 10 MIN

Järjestöt nepsy-palveluiden tuottajina

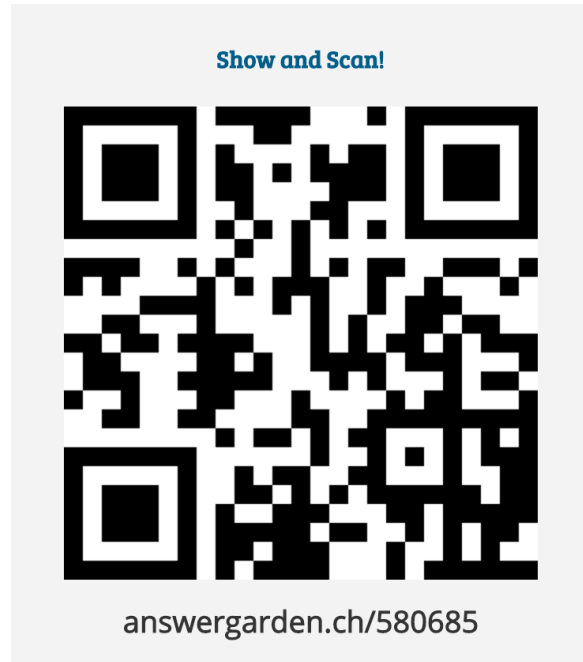
Marianne Sillman-Söderström, TSAU ry

Maija-Leena Kivimäki, Pirkanmaan ADHD-vertaiset ry

Erityispalveluiden tarjoama tuki lapsille, perheille ja ammattilaisille

Sairaanhoitaja Kaisu Tiala,
Lasten neuropsykiatrisen yksikön, Tays

**Mitä nepsy-palveluita tarvitaan minimissään?
Mitä jokaisen nepsy-tukea tarvitsevan perheen tulee
vähintään saada?**

Mitä nepsy-palveluita tarvitaan minimissään? Työryhmän ajatuksia...

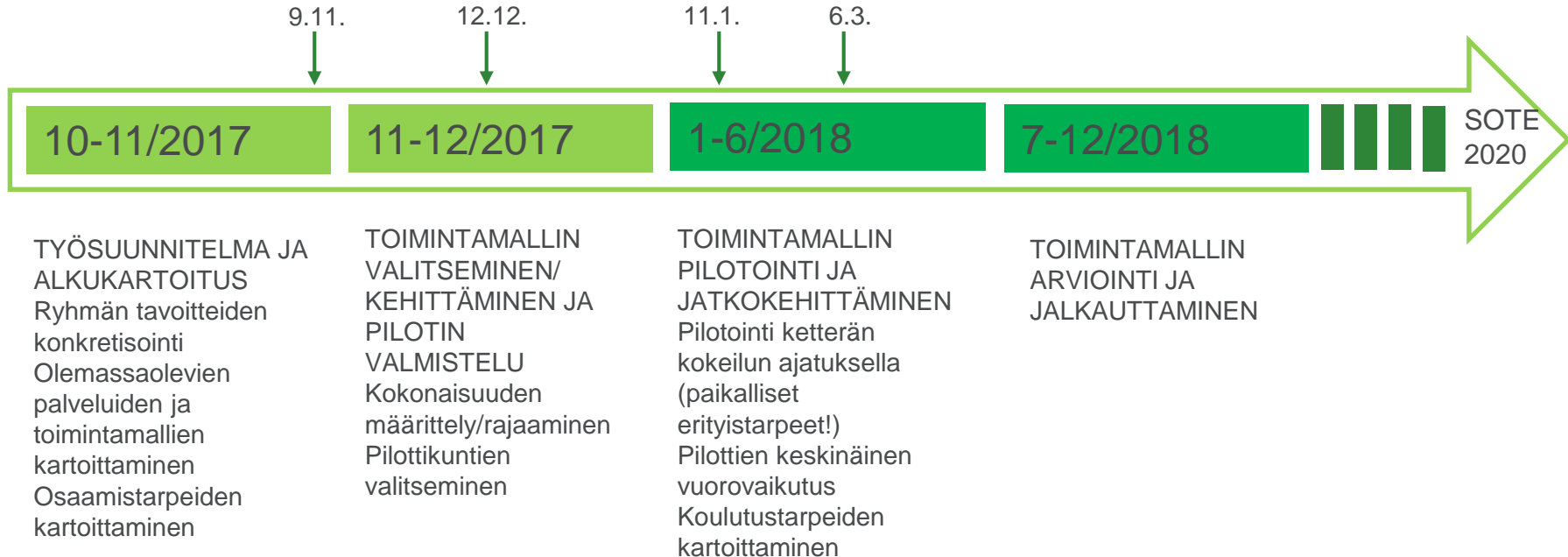
Kotitehtävä

- Mitä tarvitaan, että minimikriteerit toteutuvat kaikkialla Pirkanmaalla?
 - Mitä jokaisen työntekijän tulee vähintään osata neuropsykiatrisesti oireilevan lapsen tai nuoren ja hänen perheensä kohdatessaan? Millaiset osaamisen minimivaatimukset tulisi olla
 - neuvolan/varhaiskasvatuksen/perusopetuksen/nuorisotyön työntekijällä?
 - perheneuvolassa, perhetyössä, sosiaalityössä?
 - erityistason palveluissa: erikoissairaanhoidossa, lastensuojelussa, vammaispalveluissa?
- Palautus Sarille **30.11.2017** mennessä (sari.miettinen@pshp.fi).

Työryhmän kehittämistoimenpiteet

1. Olemassaolevien palveluiden ja osaamisen kartoittaminen koko maakunnassa
 - Ohjaus ja neuvonta
 - Nepsy-asiantuntijuus ja konsultaatiokäytännöt
 - Koulutukset perheille ja ammattilaisille
 - Nepsy-materiaalien ja -välineiden saatavuus
 - Nepsy-valmennus
 - Monitoimijaiset yhteistyökäytännöt ja palveluverkot (esim. ADHD-hoitoketju)
 - Nepsy-osaamisen koordinointi ja johtaminen
 - Vertaistuki
 - Asiakkaiden osallisuus palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä
 - Aiempien kehittämishankkeiden tuotokset (Nepsy-hanke, Osmo-hanke ym.)
2. Yhtenäisten toimintamallien valitseminen/kehittäminen
3. Valittujen mallien pilotointi, arviointi ja jatkokehittäminen pilotoinnin aikana
4. Yhtenäisten mallien jalkauttaminen koko maakuntaan

Työryhmän tavoitteiden konkretisointi ja aikatauluehdotus

Työryhmän tapaamiset

- Tiistai 12.12.2017 klo 9-12 Tampereen virastotalo, rh 2, 5. krs
- Maanantai 15.1.2018 klo 9-11.30 **Huom! Ajankohta muuttunut! Paikka ilmoitetaan myöhemmin.**
- Tiistai 6.3.2018 klo 14-16 Tipotien sosiaali- ja terveystasema, Pispala-kabinetti

Yhteystiedot

**Nepsy-työryhmä
Projektikoordinaattorit**

Pirkanmaan Lapsi- ja perhepalveluiden kehittäminen - PIPPURI

**Sari Miettinen
Puh. 050 360 7558
sari.miettinen@pshp.fi**

**Maria Antikainen
Puh. 040 335 7688
maria.antikainen@valkeakoski.fi**